

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 2

София, 23.02.2015 г.

**по жалба на Асоциацията на Европейските журналисти – България срещу
агенция „Фокус“ и в-к „24 часа“**

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на двадесет и трети февруари две хиляди и петнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Александър Кашъмов
ЧЛЕНОВЕ: Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Даниела Тренчева
Невена Праматарова
Нели Огнянова
Райна Николова
Иван Бедров

изслуша доклада на Иван Бедров по жалба вх. № 002 / 21.01.2015 г. на Асоциацията на европейските журналисти – България срещу Агенция „Фокус“ и в-к „24 часа“. Комисията констатира следното:

ПРОЦЕДУРА:

1. Жалбата, подадена от Асоциацията на европейските журналисти – България е срещу публикуването на снимки от Агенция „Фокус“ и електронното издание на в-к „24 часа“ на 20 януари 2015 година.
2. Жалбата е допустима по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадена е в срок и съдържа всички необходими за това реквизити.
3. Копие от жалбата и искане за становище са изпратени до ръководствата на агенция „Фокус“ и в-к „24 часа“

Национален съвет за журналистическа етика

4. По повод на жалбата на Асоциацията на европейските журналисти – България са постъпили писмени отговори от агенция „Фокус“ и от в-к „24 часа“.

ЖАЛБА

В жалбата на Асоциацията на европейските журналисти – България се твърди следното:

Асоциацията на европейските журналисти-България сезира Комисията по журналистическа етика за публикуването на снимки на прегазен от трамвай човек.

Въпросните изображения биха могли да увредят както личното достойнство на пострадалия, така и да бъдат допълнителен шок за близките му. Снимките, на една от които в близък план се вижда лицето на мъжа, бяха публикувани вечерта на 20.01, минути след инцидента и не е изключено членове на семейството на ранения да са научили първо от тях за случилото се нещастие.

Аргументът, че шокиращите изображения биха имали превантивен ефект за други членове на обществото, внушавайки им, че трябва да спазват правилата за улична безопасност, не оправдава публикуването на снимки на човек в безпомощно състояние, без да бъдат взети мерки за скриване на самоличността му и без предупреждение към читателите за смущаващо съдържание.

За пореден път припомняме, че в Етичния кодекс на българските медии е записано: “Няма да засилваме мъката на хората, попаднали в беда или пострадали от престъпление, и ще съобщаваме такива информации със съчувствие и съдържаност.”

Снимките, за които се твърди, че са направени от читател на агенция “Фокус”, се появиха първо на страницата на същата агенция, а след това бяха поместени и от електронното издание на в-к “24 часа”. Трябва да се отбележи, че в агенция “Фокус” снимката в близък план не бе публикувана на първа страница и за да я видят, читателите трябваше да отворят специална галерия. Не така стояха нещата с в-к “24 часа”, който в електронното си издание помести най-шокиращата снимка на пострадалия като водеща в новината за катастрофата. В печатното издание на вестника от 21.01 тази снимка не е публикувана на първа страница.

НОРМИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

Национален съвет за журналистическа етика

2.3.3 Няма да засилваме мъката на хората, попаднали в беда или пострадали от престъпление, и ще съобщаваме такива информации със съчувствие и сдържаност.

СТАНОВИЩА НА ОТВЕТНИТЕ СТРАНИ

АГЕНЦИЯ „ФОКУС“

Изпратен е писмен отговор от Гергана Мечкова, административен директор на Информационна агенция „Фокус“, в който тя подробно представя агенцията – открита е през 2000 година, в нея работят повече от 150 журналисти, редактори, репортери и програмисти, средно дневно произвежда между 400 и 700 информации, а собственикът „Фокус-Нунти“ ООД е една от първите частни медии, подписала „Етичен кодекс на българските медии“.

Водещ принцип в работата на агенцията е да не се публикуват информации без посочен източник, пише още в отговора.

Относно инцидента от 20 януари 2015 година, при който пострадаха двама души, г-жа Мечкова посочва, че информацията е била публикувана след потвърждение от МВР. Придружаващите снимки били изпратени от читател на агенция „Фокус“.

„Публикувани са в специална галерия, като на следващия ден са премахнати. Информациите на се придружени със „сензационно“ заглавие, което да цели шок или скандал“.

Г-жа Мечкова цитира и общите условия, публикувани на сайта на агенцията. <http://www.focus-news.net/static15/pravila-za-polzvane/>

„Фокус-Нунти“ ООД не носи отговорност за субективни възприятия и интерпретация на точността, пълнотата и полезността на информацията, публикувана на www.focus-news.net, не носи отговорност за всякакви имуществени и неимуществени вреди, възникнали директно, индиректно, поради или свързани с достъп до този сайт и информацията на него. Потребителите са изцяло отговорни за оценката на използваемостта на информацията на сайта и носят пълната и безусловна отговорност за резултата от действия, предприети въз основа на информация, предоставена чрез тази интернет страница.“

Г-жа Мечкова допълва, че „въпреки че „Етичния кодекс на българските медии“ има по-скоро пожелателен характер“, агенцията винаги се е водела от стандартите, описани в него, както и в ЗРТ и ЗЕС. Агенцията не била публикувала или извеждала на първа страница снимки/видео с шокиращо съдържание от атентати, военни конфликти или дори екзекуции, каквито напоследък циркулират в информационното пространство.

Национален съвет за журналистическа етика

Отговорът завършва с покана в редакцията на агенция „Фокус“ за запознаване с високите стандарти на работа.

„24 ЧАСА“

Изпратен е писмен отговор от главния редактор на в-к „24 часа“ г-н Борислав Зюмбюлев, в който той отхвърля твърдението за нарушаване на Етичния кодекс на българските медии.

Г-н Зюмбюлев пише, че снимките на пострадалите „са публикувани по начин, при който лицата на пострадалите не могат да бъдат разпознати. Тоест хипотезата, че след време, те могат да бъдат разпознавани и така да преживеят отново страдания е несъответна.“

Отговорът определя случая от голям обществен интерес - „неправилно работещите светофари, които вероятно са една от причините за трагичната случка, ще бъдат поправени и това би предпазило други хора от подобни инциденти.“

Г-н Зюмбюлев твърди, че без детайлното описание на тази катастрофа, в-к „24 часа“ е нямало да разкрие истинската причина за „отказа да се слагат пешеходни надлези край търговските центрове“. Главният редактор на изданието твърди, че намерението на Столичната община да ревизира светофарните уредби е резултат от публикациите за този инцидент:

„Тоест, публикувайки тази снимка вестник "24 часа" е помогнал на вероятни бъдещи жертви.“

Г-н Зюмбюлев определя жалбата срещу ръководеното от него издание така:

„Този донос не се различава по своя смисъл от атентата срещу френския сатиричен седмичник "Шарли ебдо"“.

КОНТЕКСТ

Инцидентът, при който мъж и жена пострадаха в инцидент на бул. „Ситняково“ бе широко отразен в медиите. Повечето издания наблегнаха на нелепостта на случая, както и на личността на пострадалите – известни и уважавани лекари. Освен снимките, които са обект на жалбата на Асоциацията на европейските журналисти – България, част от медиите разпространиха и снимки от личните профили на пострадалите от социалните мрежи.

След като се запозна с публикациите в агенция „Фокус“ и електронното издание на в-к „24 часа“ от 20.01.2015 г., и проведе обсъждане по същество, на основание чл. 17, ал. 5 от Правилника за дейността си Комисията по журналистическа етика прие следното

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ:

Комисията намира жалбата на Асоциацията на европейските журналисти - България за нарушения на Етичния кодекс на българските медии в публикуиите от 20.01.2015 г. на агенция „Фокус“ и електронното издание на „24 часа“ за основателна.

Комисията използва случая да призове българските медии да бъдат внимателни с подбора на снимков материал, който илюстрира новините им. Публикуването на кадър в близък план на пострадалия определено противоречи на етичния стандарт „няма да засилваме мъката на хората, попаднали в беда или пострадали от престъпление, и ще съобщаваме такива информации със съчувствие и сдържаност.“

Обръщаме внимание, че често медиите се явяват първият източник на информация за близките на участниците в инциденти. Подобни снимки, като публикуваната от агенция „Фокус“ и електронното издание на в-к „24 часа“, биха могли да травмират още повече близките на пострадалите и са далеч от ангажимента на медиите за „съчувствие и сдържаност“.

Комисията не приема твърдението, че публикуването точно на тази снимка е било в обществен интерес и е довело до журналистическо разследване за сигурността по улиците. Спазването на Етичния кодекс на българските медии в случая не би попречило на провеждането на журналистическото разследване.

Публикуването на кадър в близък план на пострадалия, в който се вижда и лицето му, не носи изключителна информационна стойност и не добавя съществена информация към съобщението на медиите, но е унижително за пострадалия и травмиращо за близките му. Не приемаме твърдението, че лицето на пострадалия не може да бъде ясно разпознато и това прави публикуването на снимката допустимо, особено на фона на съобщеното име.

В конкретния случай е допуснато противоречие и на част от преамбюла на Етичния кодекс на българските медии, а именно:

„Като потвърждаваме, че всеки има основното право на свобода на изразяване, достъп до информация, **защита на личното достойнство** и неприкосновеността на личния живот и право на безопасност и сигурност;“

Комисията оценява своевременната реакция на агенция „Фокус“ да премахне снимката от сайта си няколко часа след първоначалното публикуване.

Национален съвет за журналистическа етика

С оглед естеството на жалбата и приетите мерки от медиите, срещу които е насочена, препоръката на Комисията е да се спазва текстът на 2.3.3 от Етичния кодекс, съобразно приетото тълкуване.

Съгласно чл. 18, ал. 4 от Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Александър Кашъмов

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НА ФОНДАЦИЯТА:**

Мехти Меликов